

УДК: 634.232:631.527

Долгова С. В., молодший науковий співробітник відділу селекції та сортовивчення
Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН
E-mail: s.dolgova@ukr.net

СОРТИ ЧЕРЕШНІ ДЛЯ СУЧАСНИХ ПЛОДОВИХ НАСАДЖЕНЬ

Застосування інтенсивних технологій потребує впровадження сучасної техніки, використання ефективних добрив і пестицидів та однією з основних умов є вирощування високопродуктивних сортів. З метою підвищення економічної ефективності вирощування черешні для закладання нових насаджень необхідно вибирати лише найбільш урожайні сорти з плодами високих товарних і технологічних якостей, що користуються підвищеним попитом на ринку і придатні як для споживання у свіжому вигляді, так і для переробки на підприємствах харчової промисловості. Тому добір нових сортів для інтенсивних насаджень черешні залишається актуальним.

Об'єкти досліджень – 13 сортів черешні ('Аншлаг', 'Визнання', 'Віха', 'Дивна', 'Дебют', 'Епос', 'Ера', 'Ласуня', 'Любимиця Туровцева', 'Простір', 'Суперниця', 'Темпоріон', 'Шанс') селекції Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН, які були занесені з 2007 року до «Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні».

Серед сортів раннього строку досягання відзначаються 'Шанс', 'Ласуня', 'Ера' як зимостійкі (генеративні бруньки без ознак пошкодження після низьких температур мінус 23,0–27,0°C), стійкі до ураження моніліозом та кокомікозом (без ознак ураження), високоурожайні (9,312,6 т/га). Плоди цих сортів великі, середньою масою 9,610,5 г, темнозбарвлені, характеризуються високими смаковими якостями.

Сорт 'Ера' відмічається стійкістю до розтріскування плодів.

У групі сортів середнього строку досягання виділяються Епосі Простір, що відмічені як зимостійкі (після температур мінус 23,0–27,0°C генеративні бруньки без пошкоджень), з високою врожайністю (7,711,2 т/га), відмінним смаком та середньою масою плодів 8,59,3 г, стійкі до розтріскування, транспортабельні, придатні для всіх видів переробки.

З нових сортів пізньостиглої групи заслуговують на увагу 'Темпоріон', 'Дивна', 'Аншлаг', 'Любимиця Туровцева', 'Суперниця'. Це сорти врожайні (10,114,0 т/га), з плодами високих смакових і товарних якостей (8,59,0 балів), середньою масою 10,811,7 г. Придатні для вживання як у свіжому вигляді, так і приготування компотів, соків, варення, сушки. Стійкість до кокомікозу відмічено у сортів черешні 'Темпоріон' і 'Дивна', до розтріскування плодів – 'Аншлаг'. Пізній початок цвітіння (1.053.05), що особливо важливо для районів з пізньовесняними приморозками, зафіксовано у сортів 'Темпоріон' та 'Суперниця'.

Таким чином, виділені сорти уявляють великий інтерес в якості вихідного матеріалу в селекційних програмах та відповідають вимогам сучасного промислового садівництва. Їх використання з застосуванням новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур дозволить одержувати високі та сталі врожаї високоякісної продукції.

УДК 633324:631.527

Дубовий В. І., доктор с.-г. наук, професор
Парфенюк С. М., аспірант
Житомирський національний агроєкологічний університет
Миронівський інститут пшениці ім. В. М. Ремесла НААН України
E-mail: vidubovy@gmail.com

ЕКСТРЕМАЛЬНІ ПРИРОДНІ УМОВИ ПЕРЕЗИМІВЛІ ЗАПОРУКА СТВОРЕННЯ ЦІННОГО СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

В селекції озимих зернових культур однією із основних властивостей є морозо- та зимостійкість. Не в кожний рік складаються бажані умови для проведення оцінки та добору озимих зернових культур за цими властивостями. Якщо до 70-х років минулого сторіччя низькі температурні умови на вузлі куціння були в середині зими, то в подальшому такі умови перемістились на кінець осені і весняний період.

Тільки проведення детального аналізу селекційного матеріалу в період перезимівлі за

різких температурних змін можливим є одержати цінний вихідний селекційний матеріал. Так, історія створення сорту-шедеву озимої пшениці Миронівської 808, яку надала безпосередній виконавець методичних робіт, кандидат сільськогосподарських наук Катерина Миколаївна Куреня, за що ми її щиро вдячні, є яскравим прикладом. Метод створення його є надзвичайно оригінальним, адже висівали сорт ярої пшениці Артемівка в пізні строки: 31-го жовтня, 20-го листопада і 1-го грудня в 1952 році. Слід відмітити, що згідно даних